

Gemeente Heerlen

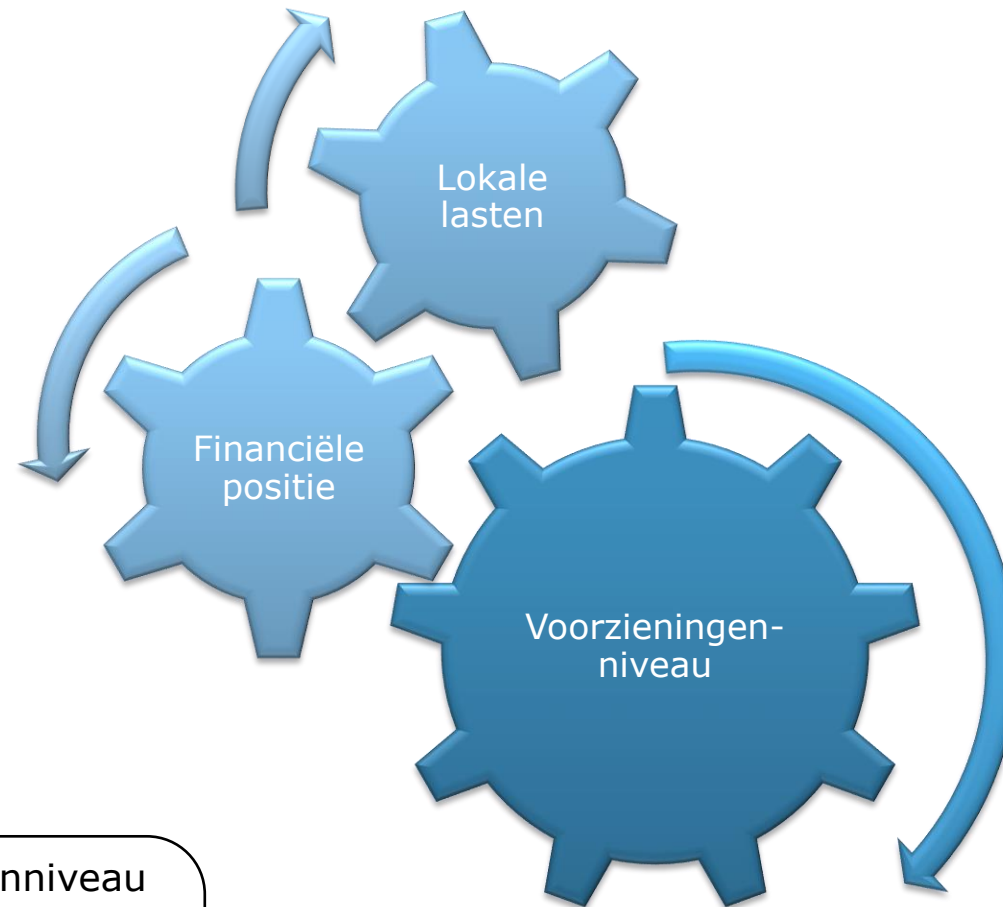
Financieel beeld

19 september 2022, Rein-Aart van Vugt

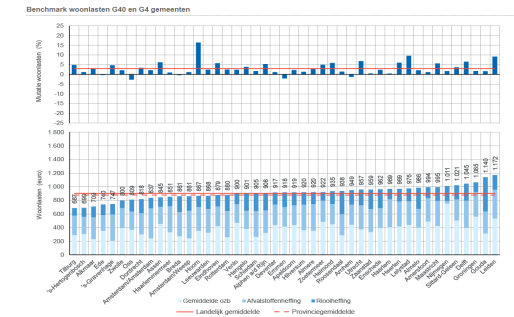
Claudia Honings en Ivo Wetters

- De begroting en jaarrekening als onderdeel van de P&C-cyclus
- Waar kan de raad opletten?
- Financiële positie (verleden en prognose)
- Taakvelden 2021 en 2022 ten opzichte van IFLO-gemeenten

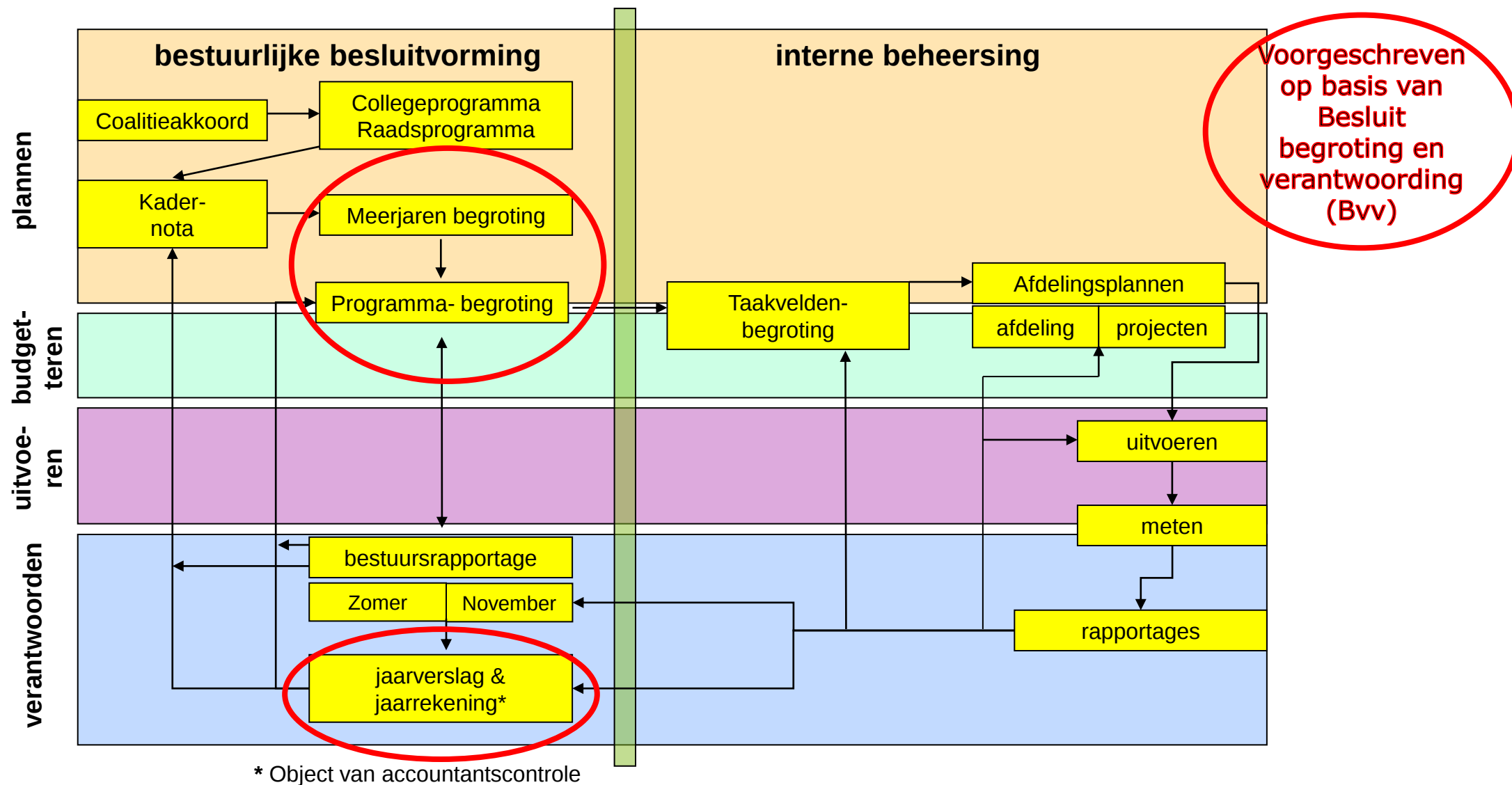
Kennital		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Landelijk gemiddelde 2020	Landelijk gemiddelde 2025	Gemeente Heerlen 2025	Norm Ged	Norm Omsk dienst
Nieuw Schuldquoti	Begeert	60%	71%	83%	79%	87%	94%	101%	100%	97%	48.7%	47.9%	92%	< 90%	> 130%
1	Werkelijk	57%	67%	73%	70%	76%	81%	85%	85%	85%	47.8%	47.8%	14%	> 50%	< 20%
Solvabiliteit	Begeert	60%	8%	5%	8%	5%	8%	8%	8%	8%	15%	15%	14%	> 50%	< 20%
2	Werkelijk	7%	7%	4%	7%	10%	10%	10%	10%	10%	15%	15%	14%	> 50%	< 20%
Structuurle exploitatie ruimte	Begeert	60%	-1%	-1%	1%	-1%	-1%	0%	0%	0%	2.1%	3.4%	3.4%	> 0%	< 0%
3	Werkelijk	-4%	-1%	-4%	1%	2%	2%	2%	2%	2%	8.3%	-1.1%	1%	< 20%	> 35%
Grond- exploitatie	Begeert	60%	1%	-1%	1%	1%	2%	2%	2%	2%	8.3%	-1.1%	1%	< 20%	> 35%
4	Werkelijk	0%	-6%	0%	1%	3%	3%	3%	3%	3%	8.3%	-1.1%	1%	< 20%	> 35%
Belasting- capaciteit	Begeert	60%	99%	97%	99%	97%	97%	97%	97%	97%	102.6%	73.7%	115%	< 95%	> 105%
5	Werkelijk	99%	99%	97%	97%	97%	97%	97%	97%	97%	102.6%	73.7%	115%	< 95%	> 105%

- Investerings in het voorzieningenniveau voor de burger van Heerlen:
- of bezuinigen op een andere voorziening
 - of lokale lasten verhogen
 - of interen op de reserves (kan slechts tijdelijk)
 - of hogere opbrengsten Rijk/derden

Overzicht planning & control cyclus gemeente Heerlen

Gemeente

- Begroting is taakstellend en autorisatie voor uitgaven
- Maatschappelijke doelstellingen: nadruk op exploitatie
- Investeren: niet alleen economisch maar ook maatschappelijk nut
- Geen volledige vrijheid besteding inkomsten

Bedrijfsleven

- Begroting bevat vooral voornemens alsook onderbouwing kostprijs
- Doelstelling vermogensmaximalisatie: nadruk op de balans
- Investeren: in principe sec gericht op terugverdienen
- Vrijheid besteding inkomsten

Regels voor de begroting en jaarrekening: Besluit begroting en verantwoording (Bbv)

Begroting		Jaarstukken		
Beleidsbegroting	1. Programmaplan	Jaarverslag	1. Programmaverantwoording	Inhoud (Beleid)
	2. Paragrafen		2. Paragrafen	
Financiële begroting	3. Overzicht van baten en lasten en de toelichting	Jaarrekening	3. Overzicht van baten en lasten en de toelichting	Financiële beleid en beeld
	4. 'Uiteenzetting van de financiële positie' en de toelichting		4. Balans en de toelichting	
	5. De bijlage met het overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld (53 taakvelden).		5. Een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (53 taakvelden)	
			6. De bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen	
			7. Tabel Wet normering topfunctionarissen.	

Met de jaarrekening controleert de gemeenteraad of het college de doelstellingen en activiteiten voor het betreffende kalenderjaar heeft uitgevoerd binnen het gegeven budget en overeenkomstig de wet- en regelgeving. De begroting en aanvullende raadsbesluiten zijn de norm om aan te toetsen.

De te realiseren programma's:

Wat willen we?

Doelstelling – maatschappelijk effect

Wat gaan we er voor doen?

Wijze waarop gestreefd zal worden effecten te bereiken (via activiteiten)

Wat gaat het kosten?

Raming baten en lasten per programma / activiteit

Welke bijdrage leveren verbonden partijen?

Bijdrage verbonden partijen aan de realisatie van doelen en activiteiten?

Welke investeringen zijn nodig?

Welke risico's zijn verbonden aan de doelen en activiteiten?

De realisatie van programma's:

Wat is bereikt?

Wat hebben we gedaan?

Wat heeft het gekost?

Welke bijdrage hebben verbonden partijen geleverd?

Welke investeringen zijn gerealiseerd?

Welke risico's zijn voorkomen en hebben zich voorgedaan?

Overzicht van incidentele baten en lasten per programma

Recapitulatie begrotingsevenwicht	Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel	totaal	waarvan: incidenteel	structureel
Lasten programma												
0. Bestuur en ondersteuning	-21.040		-21.040	-22.297		-22.297	-22.998		-22.998	-23.851		-23.851
1. Veiligheid	-13.098		-13.098	-13.544		-13.544	-13.630		-13.630	-14.191		-14.191
2. Verkeer en Vervoer	-12.751		-12.751	-13.442		-13.442	-13.477		-13.477	-13.654		-13.654
3. Economie	-7.515		-7.515	-7.778		-7.778	-7.813		-7.813	-7.797		-7.797
4. Onderwijs	-18.676	-283	-18.393	-18.650	-565	-18.085	-19.484	-565	-18.918	-18.003		-18.003
5. Sport, cultuur en recreatie	-33.763		-33.763	-34.617		-34.617	-34.964		-34.964	-35.332		-35.332
6. Sociaal Domein	-232.834	-721	-232.113	-233.088	-293	-232.795	-232.921	-226	-232.695	-232.838		-232.838
7. Volksgezondheid en milieu	-26.863	-574	-26.289	-26.028		-26.028	-26.224		-26.224	-26.290		-26.290
8. VHIOSV	-13.412	-2.925	-10.487	-9.188	-362	-8.826	-9.595	-51	-9.544	-9.462	-51	-9.411
Totaal lasten programma's	-379.952	-4.503	-375.449	-378.631	-1.220	-377.411	-381.105	-842	-380.263	-381.417	-51	-381.366
Baten programma												
0. Bestuur en ondersteuning	12.148	91	12.057	13.045	92	12.953	13.722	93	13.629	13.735	95	13.640
1. Veiligheid	46		46	46		46	46		46	46		46
2. Verkeer en Vervoer	1.504		1.504	1.507		1.507	1.510		1.510	1.513		1.513
3. Economie	906		906	909		909	911		911	913		913
4. Onderwijs	6.630		6.630	6.247		6.247	6.307		6.307	5.619		5.619
5. Sport, cultuur en recreatie	4.043		4.043	4.049		4.049	4.203		4.203	4.194		4.194
6. Sociaal Domein	71.468		71.468	71.473		71.473	71.320		71.320	71.320		71.320
7. Volksgezondheid en milieu	22.046	198	21.848	21.854		21.854	21.893		21.893	21.879		21.879
8. VHIOSV	2.466		2.466	1.996		1.996	1.996		1.996	1.996		1.996
Totaal baten programma's	121.257	289	120.968	121.125	92	121.033	121.907	93	121.814	121.214	95	121.119
Saldo van baten en lasten programma's	-258.695	-4.214	-254.481	-257.506	-1.128	-256.378	-259.198	-749	-258.449	-260.203	44	-260.247
Lasten algemeen dekkingsmiddel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lasten overhead	-49.034	-	-49.034	-49.606	-	-49.606	-49.202	-	-49.202	-49.052	-	-49.052
Lasten vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lasten onvoorzien	-1.500	-	-1.500	-1.500	-	-1.500	-1.500	-	-1.500	-1.500	-	-1.500
Totaal lasten diverse	-50.534	-	-50.534	-51.106	-	-51.106	-50.702	-	-50.702	-50.552	-	-50.552
Baten algemeen dekkingsmiddel	299.613	-	299.613	298.140	-	298.140	299.346	-	299.346	302.982	-	302.982
Baten overhead	8.308	-	8.308	8.339	-	8.339	8.434	-	8.434	8.449	-	8.449
Baten vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Baten onvoorzien	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal baten diverse	307.921	-	307.921	306.479	-	306.479	307.780	-	307.780	311.431	-	311.431
Saldo van diversen	257.387	-	257.387	255.373	-	255.373	257.078	-	257.078	260.879	-	260.879
Totaal saldo van baten en lasten van programma's en diverse	-1.308	-4.214	2.906	-2.133	-1.128	-1.005	-2.120	-749	-1.371	676	44	632
stortingen in reserves	-2.600	-2.600	-	-1.603	-1.603	-	-2.291	-2.291	-	-815	-815	-
onttrekkingen aan reserves	3.908	3.280	628	1.563	895	668	1.370	706	664	1.371	711	660
geraamd resultaat	1.308	680	628	-40	-708	668	-921	-1.585	664	556	-104	660
Totaal structurele lasten	-	-	-425.983	-	-	-428.517	-	-	-430.965	-	-	-431.918
Totaal structurele baten	-	-	-429.517	-	-	-428.180	-	-	-430.258	-	-	-433.210
Structurele baten - structurele lasten	-	-	3.534	-	-	-337	-	-	-707	-	-	1.292
Bedragen x € 1.000												

Volgens de Gemeentewet (art. 189) heeft de raad expliciet als taak om ervoor te zorgen er geen financieel tekort is (de begroting moet in ieder geval meerjarig, sluitend zijn). Ook is de raad verantwoordelijk voor het toekennen van geld aan de diverse gemeentelijke taken. Het gaat daarbij niet alleen om de uitgaven en inkomsten in een jaar, maar om de financiële positie over de jaren heen. Ook investeringen, grondbeleid, reserves en voorzieningen worden meegewogen in de beslissingen.

Waar kunt U op letten?

- Meerjarig sluitende begroting (structureel en reeel in evenwicht)
 - Begroting
 - Tabel incidentele baten en lasten
 - Tabel structurele dekking vanuit de reserves
- Financiële positie
 - Geprognosticeerde balans
 - Ontwikkeling en trend kengetallen en weerstandsvermogen
 - Lokale heffingen

Vraag 1: Waarom willen we dat doen (wat willen we **bereiken** voor de inwoners van Heerlen)?

Vraag 2: Wat willen we **doen** (voor de inwoners van Heerlen)?

- verplichte activiteiten/producten (opgelegd door o.a. Rijk)
- vrij gekozen activiteiten/producten

Vraag 3: Welke **kwaliteitseisen** stellen we aan wat we willen doen?

Vraag 4: Wat **kosten** de activiteiten/producten en hebben we daar voldoende inkomsten voor?

Vraag 5: Hoe gaan we de activiteiten/producten **betalen**?

- hebben we er voor gespaard/gaan we er voor sparen?
- willen we voor gaan lenen (betekent wel aflossen en rente betalen)?

Vraag 6: **Doen** we de activiteiten/producten **zelf**, samen met anderen (privaat/publiek) of besteden we de activiteiten uit (subsidie, inkoop, etc.)?

Vraag 7: Welke **risico's** zijn er aan deze activiteiten/producten verbonden en vinden wij dat aanvaardbaar?

Op welk (detail)niveau willen we als gemeenteraad hierover gaan en wat leggen we neer bij de gemeenteraad.
n.b. kan per onderwerp verschillen

Kengetal * mln. Euro	2016	2017	2018	2019	Begroting 2020	2020	Begroting 2021	2021	2016- 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	2021- 2025
Saldo van Baten en Lasten begroot primair	2,5	-/- 5,9	0,4	-/- 1,8	2,5	n.v.t.	1,3	n.v.t.	-/- 1,0	-/- 1,3	-/- 2,1	-/- 2,1	0,6	-/- 4,9
Saldo van Baten en Lasten begroot bijgesteld	-/- 3,1	-/- 6,9	2,4	-/- 6,8	2,8	n.v.t.	-/- 2,9	n.v.t.	-/- 14,5	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Saldo van Baten en Lasten 1	-/- 3,8	-/- 21,4	2,1	-/- 7,2	n.v.t.	12,9	n.v.t.	16,1	-/- 1,3	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Vaste activa 2	309	331	364	384	468	399	459	435	+ 126	482	496	499	492	+ 57
Voorraad grond 3	-/- 3	4,8	-/- 8	0,5	- 5	6	4	10	+ 13	9	9	9	9	- 1
Reserves 4	46	25	27	20	24	33	21	49	+ 3	24	24	25	25	- 24
Voorzieningen	29	36	15	19	20	21	20	22	-/- 7	20	23	27	31	+ 9
Schulden (vast) 5	197	217	238	280	306	256	308	307	+ /+ 110	351	395	418	415	+ 108

Realisatie 6
jaar

Begroot 5
jaar

Kengetal		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Landelijk ge-middelde 2020	Landelijk ge-middelde 2020 80.000-100.000 inwoners	Gemeente Sittard-Geleen	Norm Goed	Norm Onvol-doende
Netto Schuldquote ①	Begroot	n/a*	71%	83%	79%	87%	98%	101%	100%	97%	48,7%	47,9%	92%	< 90%	> 130%
	Werkelijk	57%	67%	73%	70%	76%									
Solvabiliteit ②	Begroot	n/a*	6%	5%	4%	5%	4%	4%	4%	4%	35%	47,8%	14%	> 50%	< 20%
	Werkelijk	7%	7%	4%	7%	10%									
Structurele exploitatie-ruimte ③	Begroot	n/a*	-1%	-1%	1%	-/- 1%	1%	0%	0%	0%	2,1%	3,4%	3,4%	> 0%	< 0%
	Werkelijk	-4%	-1%	-4%	1%	2%									
Grond-exploitatie ④	Begroot	n/a*	1%	-1%	1%	2%	2%	2%	2%	2%	8,5%	-1,1%	1%	< 20%	> 35%
	Werkelijk	0%	-6%	0%	1%	3%									
Belasting-capaciteit ⑤	Begroot	n/a*	99%	97%	99%	97%	97%	97%	97%	97%	102,6%	73,7%	115%	< 95%	> 105%
	Werkelijk	99%	99%	97%	97%	97%									

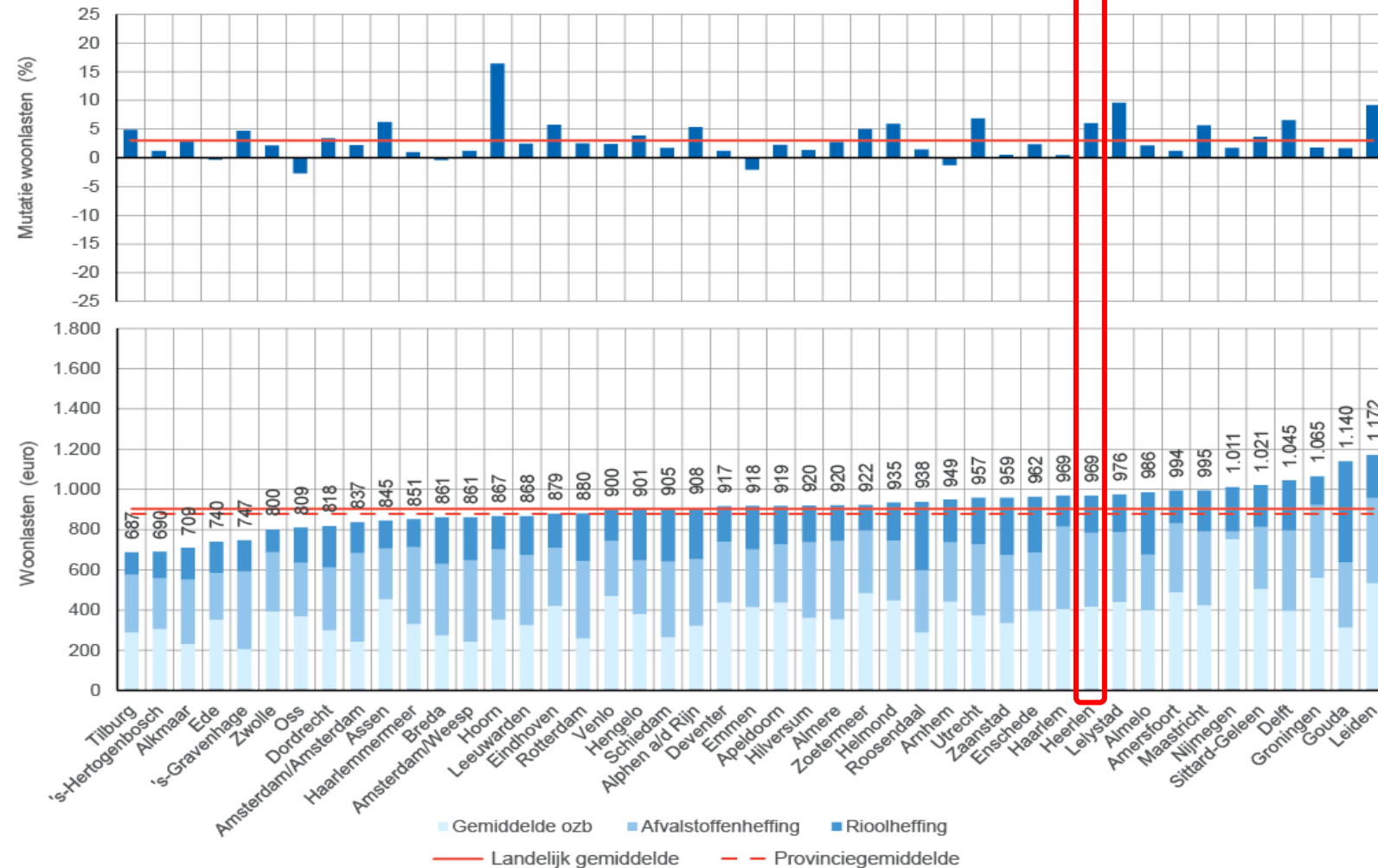
* Niet opgenomen in de jaarrekening 2017

Kengetal	2016	2017	2018	2019	Begroting 2020	2020	Begroting 2021	2021	Begroting 2022	Norm Goed	Norm Onvol-doende
Risico's	19,8	n/a*	8,5	8,6	8,6	9,0	9,4	11,1	9,7	N.v.t.	N.v.t.
Weerstands-capaciteit	15,7	n/a*	0,8	0,9	7,7	7,9	7,7	13,3	9,0	N.v.t.	N.v.t.
Weerstands-ratio	0,8	0,4	0,1	0,1	0,9	0,9	0,8	1,2	0,9	> 2	< 1

€		Heerlen	Nederland
Risico per inwoner 2021		127	202
Weerstandscapaciteit per inwoner		153	572
Ratio (= weerstandsvermogen)		1,2	4

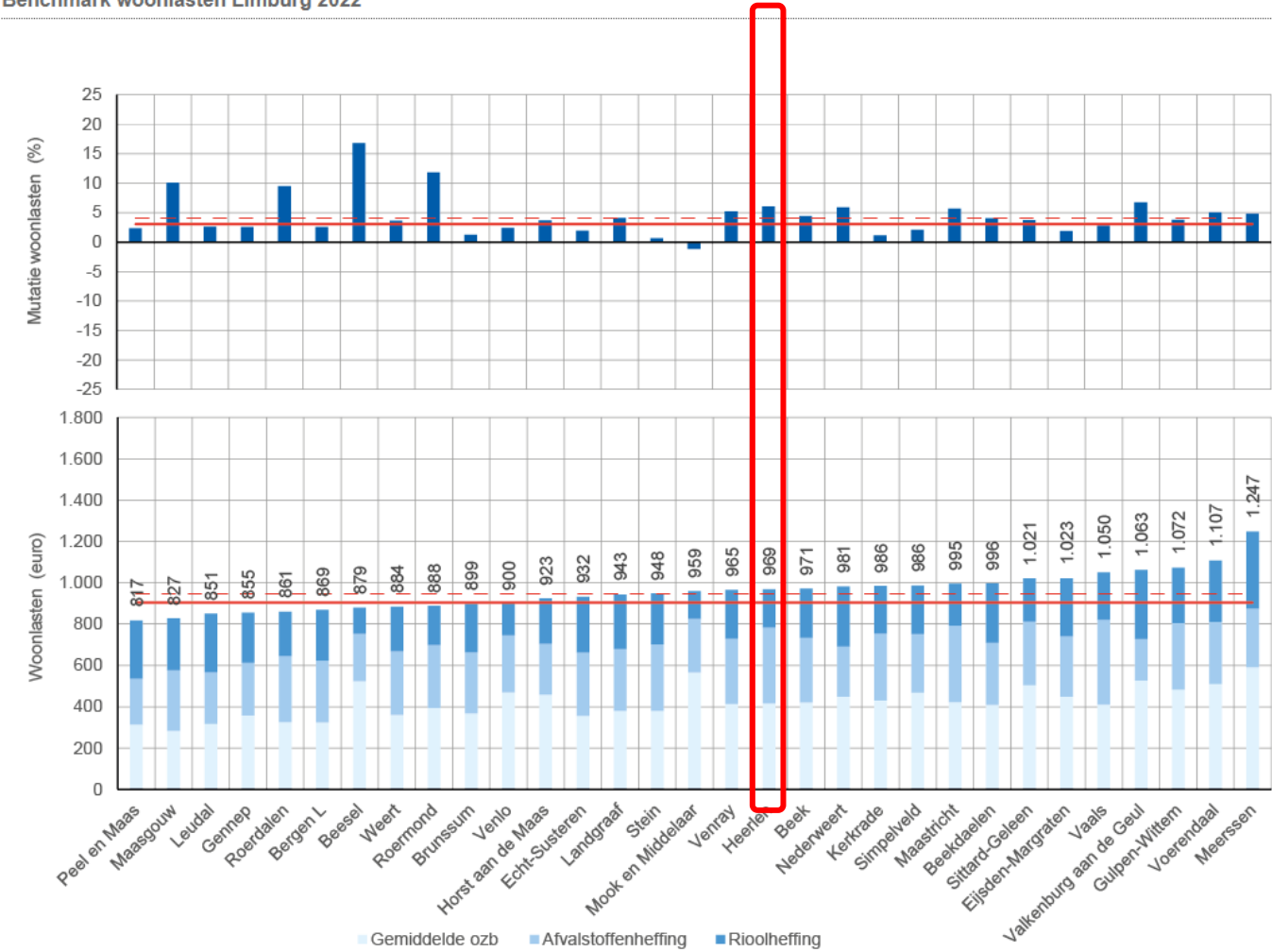
* Niet opgenomen in de jaarrekening 2017

Benchmark woonlasten G40 en G4 gemeenten

Gemeente	Gem. WOZ-waarde	tarief OZB	OZB eigenaar	Afvalstoffen-	Riool eig./gebr.	Totaal
Landelijk gemiddelde	409.000	0,0978	380	317	207	904
Heerlen 2022	228.942	0,1825	369	367	184	920/969
Heerlen 2021	159.100	0,1896	302	336	178	815

Benchmark woonlasten Limburg 2022

Gemeente	Gem. WOZ-waarde	tarief OZB	OZB eigenaar	Afvalstoffen-	Riool eig./gebr.	Totaal
Landelijk gemiddelde	409.000	0,0978	380	317	207	904
Heerlen 2022	228.942	0,1825	369	367	184	920/969
Heerlen 2021	159.100	0,1896	302	336	178	815

- **Onzekere tijd** (inflatie, oplopende rente, ontwikkeling algemene uitkering, mogelijke recessie en maatschappelijke spanningen (woningbouw, milieu, asielzoekers)).
- Het gerealiseerd saldo van baten en lasten over 2016 tot en met 2021 toont een wisselend verloop, met als uitschieters een negatief gerealiseerd saldo van € 21,4 miljoen in 2017 en een positief gerealiseerde saldo van € 16,1 miljoen in boekjaar 2021.
- De verschillen tussen de (bijgestelde en primaire) begroting en het gerealiseerd resultaat zijn in een aantal jaren fors. Heerlen maakt tussentijds geen begrotingswijzingen. Dit heeft destijds in 2018 geleid tot ingrijpen van het college, toezichthouder (Provincie Limburg) en de raad door middel van een langjarig herstelplan.
- Ultimo 2021 heeft de gemeente Heerlen voldaan aan de afspraken in het financieel herstelplan.
- De omvang van de algemene reserve is met een bedrag van circa € 8 miljoen relatief laag. De tegenvallers, waar Heerlen in recente jaren mee te maken heeft gehad, maken de algemene reserve kwetsbaar. Aandacht voor het versterken van het algemene reserve en het beperken van risico's in de ramingen zoals naijl-effecten coronacrisis, onderhoud, overheadkosten/inhuur, inflatie en het sociaal domein blijven daarom van belang.
- De reserves zijn sinds 2016 met € 3 miljoen toegenomen, de solvabiliteit is vanaf 2017 toegenomen van 7% naar 10%. Ondanks de bewegelijkheid van het gerealiseerd saldo van baten en lasten is de financiële positie in 2021 in lijn met 2016. Uitdaging is om in een tijd met veel onzekerheden en een kwetsbare sociaal-economische structuur de financiële huishouding te versterken.

- De reserves zijn ultimo 2021 in totaal € 28 miljoen hoger dan begroot, de solvabiliteit is dan ook 5% hoger dan begroot (10% in plaats van 5%). De komende drie jaar worden negatieve resultaten verwacht en hiermee ook een afname van de solvabiliteit. Momenteel is sprake van een meerjarig sluitende begroting. Het gaat hierbij om formeel evenwicht (de lasten en baten zijn in evenwicht). De meerjarige begroting is in de jaren 2022 en 2025 sluitend. De jaren 2023 en 2024 kennen een incidenteel tekort. Aanvullende aandacht rondom de kwetsbaarheid van de (meerjaren)begroting is gewenst.
- De vaste schulden zijn vanaf 2016 met € 110 miljoen toegenomen, de netto schuldquote is vanaf 2017 gestegen van 57% naar 76%. Dit is 11% lager dan begroot, door de toegenomen baten.
- De vaste activa is vanaf 2016 met € 126 miljoen toegenomen (Dat is gemiddeld € 25 miljoen per jaar). Komende vier jaar neemt de vaste activa met € 57 miljoen toe, waardoor o.a. een hogere netto schuldquote wordt verwacht.
- De lokale heffingen liggen ongeveer op het gemiddelde voor een meerpersoonshuishouden (landelijk gemiddelde € 904 per jaar). Er is wel sprake van hoge afvalstoffenheffing. Daar staat een lage rioolheffing tegenover. De Onroerendzaakbelasting is € 11 per jaar lager dan landelijk gemiddeld.

De financiële positie van de gemeente Heerlen was de afgelopen 6 jaar bewegelijk. Er zijn grote verschillen in de begrote financiële positie en de werkelijke financiële positie. De afwijkingen vallen op bij vooral hogere kosten in het programma bestuur en ondersteuning en programma sociaal domein en hogere rijksmiddelen dan begroot. De gemeente Heerlen heeft ultimo 2021 voldaan aan de afspraken in het financieel herstelplan en de voorwaarden rondom een meerjarig sluitende begroting. De omvang van de algemene reserve is relatief laag met een bedrag van circa € 8 miljoen.

Het is een **Onzekere tijd** (inflatie, oplopende rente, ontwikkeling algemene uitkering, mogelijke recessie en maatschappelijke spanningen (woningbouw, milieu, asielzoekers). Aandacht voor het versterken van het algemene reserve en beperken van risico's in de ramingen zoals naijl-effecten coronacrisis, onderhoud, overheadkosten/inhuur, inflatie en het sociaal domein zijn van belang. Uitdaging is om in een tijd met veel onzekerheden en een kwetsbare sociaal-economische structuur de financiële huishouding te versterken.

Samenvatting baten en lasten van taakvelden 2021 en 2022 ten opzichte van IFLO-gemeenten

2021

Taakvelden lasten (Euro per inwoner)	Heerlen	Gemiddelde IFLO	Vershil
Bestuur en ondersteuning	1.153	1.099	54
Veiligheid	152	117	35
Verkeer, vervoer en waterstaat	134	223	-89
Economie	98	65	33
Onderwijs	266	191	75
Sport, Cultuur en recreatie	381	333	48
Sociaal Domein	2.749	2.186	563
Volksgesondheid en Milieu	290	303	-13
Volkshuisvesting RO en Stedelijke vernieuwing	174	200	-26
Totaal	5.397	4.717	680

1

2021

Taakvelden baten (Euro per inwoner)	Heerlen	Gemiddelde IFLO	Vershil
Bestuur en ondersteuning	3.907	3.322	585
Veiligheid	8	12	-4
Verkeer, vervoer en waterstaat	5	55	-50
Economie	12	42	-30
Onderwijs	159	84	75
Sport, Cultuur en recreatie	46	60	-14
Sociaal Domein	897	697	200
Volksgesondheid en Milieu	250	270	-20
Volkshuisvesting RO en Stedelijke vernieuwing	114	174	-60
Totaal	5.398	4.717	681

2

2022

Taakvelden lasten (Euro per inwoner)	Heerlen	Gemiddelde IFLO	Vershil
Bestuur en ondersteuning	858	773	85
Veiligheid	151	115	36
Verkeer, vervoer en waterstaat	148	231	-83
Economie	87	75	12
Onderwijs	216	160	56
Sport, Cultuur en recreatie	390	336	54
Sociaal Domein	2.692	2.200	492
Volksgesondheid en Milieu	310	281	29
Volkshuisvesting RO en Stedelijke vernieuwing	155	184	-29
Totaal	5.007	4.354	653

3

2022

Taakvelden baten (Euro per inwoner)	Heerlen	Gemiddeld e IFLO	Vershil
Bestuur en ondersteuning	3.747	3.134	613
Veiligheid	1	6	-5
Verkeer, vervoer en waterstaat	18	51	-33
Economie	11	38	-27
Onderwijs	77	50	27
Sport, Cultuur en recreatie	46	55	-9
Sociaal Domein	828	632	196
Volksgesondheid en Milieu	254	262	-8
Volkshuisvesting RO en Stedelijke vernieuwing	28	125	-97
Totaal	5.010	4.354	656

4

Taakvelden (Euro per inwoner)	Gemiddelde		
	Heerlen	IFLO	Vershil
0.1 Bestuur	104	56	48
0.2 Burgerzaken	33	36	-3
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	28	28	0
0.4 Overhead	608	433	175
0.5 Treasury	51	24	27
0.61 OZB woningen	5	8	-3
0.62 OZB niet-woningen	4	3	1
0.63 Parkeerbelasting	1	2	-1
0.64 Belastingen overig	6	5	1
0.7 Algemene uitkeringen en overige ui..	0	3	-3
0.8 Overige baten en lasten	23	27	-4
0.9 Vennootschapsbelasting	0	4	-4
0.10 Mutaties reserves	94	293	-199
0.11 Resultaat van de rekening van bat..	196	176	20
Bestuur en ondersteuning	1.153	1.099	54
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	77	75	2
1.2 Openbare orde en veiligheid	75	42	33
Veiligheid	152	117	35
2.1 Verkeer en vervoer	128	166	-38
2.2 Parkeren	6	42	-36
2.3 Recreatieve havens	0	3	-3
2.4 Economische havens en waterwegen	0	11	-11
2.5 Openbaar vervoer	0	1	-1
Verkeer, vervoer en waterstaat	134	223	-89
3.1 Economische ontwikkeling	26	28	-2
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3	15	-12
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	64	11	53
3.4 Economische promotie	5	12	-7
Economie	98	65	33
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	23	-23
4.2 Onderwijshuisvesting	104	82	22
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	162	87	75
Onderwijs	266	191	75

Taakvelden (Euro per inwoner)	Gemiddelde		
	Heerlen	IFLO	Vershil
5.1 Sportbeleid en activering	10	21	-11
5.2 Sportaccommodaties	66	77	-11
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproduct..	149	89	60
5.4 Musea	36	24	12
5.5 Cultureel erfgoed	53	9	44
5.6 Media	2	27	-25
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recr..	65	87	-22
Sport, Cultuur en recreatie	381	333	48
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	65	107	-42
6.2 Wijkteams	6	86	-80
6.3 Inkomensregelingen	852	743	109
6.4 Begeleide participatie	337	241	96
6.5 Arbeidsparticipatie	158	83	75
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	50	42	8
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	417	278	139
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	489	339	150
6.81 Geescaleerde zorg 18+	311	195	116
6.82 Geescaleerde zorg 18-	64	71	-7
Sociaal Domein	2.749	2.186	563
7.1 Volksgezondheid	57	52	5
7.2 Riolering	86	85	1
7.3 Afval	102	118	-16
7.4 Milieubeheer	38	40	-2
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	7	8	-1
Volksgezondheid en Milieu	290	303	-13
8.1 Ruimtelijke ordening	75	36	39
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijvente..	67	98	-31
8.3 Wonen en bouwen	32	65	-33
Volkshuisvesting RO en Stedelijke vernieuwing	174	200	-26
Totaal	5.397	4.717	680

Taakvelden (Euro per inwoner)	Heerlen	Gemiddelde IFLO	Vershil
0.1 Bestuur	1	7	-6
0.2 Burgerzaken	18	14	4
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	12	29	-17
0.4 Overhead	123	42	81
0.5 Treasury	75	56	19
0.61 OZB woningen	159	164	-5
0.62 OZB niet-woningen	136	157	-21
0.63 Parkeerbelasting	10	25	-15
0.64 Belastingen overig	9	11	-2
0.7 Algemene uitkeringen en overige ui..	3.259	2.512	747
0.8 Overige baten en lasten	0	18	-18
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	105	292	-187
0.11 Resultaat van de rekening van bat..	0	-4	4
Bestuur en ondersteuning	3.907	3.322	585
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1	2	-1
1.2 Openbare orde en veiligheid	7	10	-3
Veiligheid	8	12	-4
2.1 Verkeer en vervoer	2	17	-15
2.2 Parkeren	3	34	-31
2.3 Recreatieve havens	0	0	0
2.4 Economische havens en waterwegen	0	3	-3
2.5 Openbaar vervoer	0	1	-1
Verkeer, vervoer en waterstaat	5	55	-50
3.1 Economische ontwikkeling	0	5	-5
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	24	-24
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	9	3	6
3.4 Economische promotie	3	9	-6
Economie	12	42	-30
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	22	-22
4.2 Onderwijshuisvesting	20	11	9
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	139	52	87
Onderwijs	159	84	75

Taakvelden (Euro per inwoner)	Heerlen	Gemiddelde IFLO	Vershil
5.1 Sportbeleid en activering	3	5	-2
5.2 Sportaccommodaties	27	31	-4
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproduct..	0	14	-14
5.4 Musea	10	2	8
5.5 Cultureel erfgoed	4	1	3
5.6 Media	0	2	-2
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recr..	2	5	-3
Sport, Cultuur en recreatie	46	60	-14
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	6	8	-2
6.2 Wijkteams	0	3	-3
6.3 Inkomensregelingen	809	625	184
6.4 Begeleide participatie	15	12	3
6.5 Arbeidsparticipatie	28	11	17
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	0	1	-1
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	7	12	-5
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	8	6	2
6.81 Geescaleerde zorg 18+	21	18	3
6.82 Geescaleerde zorg 18-	3	1	2
Sociaal Domein	897	697	200
7.1 Volksgezondheid	1	3	-2
7.2 Riolerings	106	106	0
7.3 Afval	132	147	-15
7.4 Milieubeheer	5	8	-3
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	6	6	0
Volksgezondheid en Milieu	250	270	-20
8.1 Ruimtelijke ordening	23	7	16
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijvente..	67	117	-50
8.3 Wonen en bouwen	24	49	-25
Volkshuisvesting RO en Stedelijke vernieuwing	114	174	-60
Totaal	5.398	4.717	681

Taakvelden (Euro per inwoner)	Heerlen	Gemiddelde IFLO	Vershil
0.1 Bestuur	59	52	7
0.2 Burgerzaken	32	33	-1
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	36	43	-7
0.4 Overhead	567	407	160
0.5 Treasury	71	19	52
0.61 OZB woningen	6	8	-2
0.62 OZB niet-woningen	4	3	1
0.63 Parkeerbelasting	1	2	-1
0.64 Belastingen overig	3	4	-1
0.7 Algemene uitkeringen en overige ui..	0	4	-4
0.8 Overige baten en lasten	49	36	13
0.9 Vennootschapsbelasting	0	2	-2
0.10 Mutaties reserves	30	145	-115
0.11 Resultaat van de rekening van bat..	0	13	-13
Bestuur en ondersteuning	858	773	85
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	79	76	3
1.2 Openbare orde en veiligheid	72	39	33
Veiligheid	151	115	36
2.1 Verkeer en vervoer	142	171	-29
2.2 Parkeren	6	43	-37
2.3 Recreatieve havens	0	3	-3
2.4 Economische havens en waterwegen	0	13	-13
2.5 Openbaar vervoer	0	2	-2
Verkeer, vervoer en waterstaat	148	231	-83
3.1 Economische ontwikkeling	27	25	2
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3	28	-25
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	46	10	36
3.4 Economische promotie	11	13	-2
Economie	87	75	12
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	5	-5
4.2 Onderwijshuisvesting	123	79	44
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	93	77	16
Onderwijs	216	160	56

Taakvelden (Euro per inwoner)	Heerlen	Gemiddelde IFLO	Vershil
5.1 Sportbeleid en activering	8	20	-12
5.2 Sportaccommodaties	62	75	-13
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproduct..	146	98	48
5.4 Musea	32	18	14
5.5 Cultureel erfgoed	60	9	51
5.6 Media	2	27	-25
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recr..	80	89	-9
Sport, Cultuur en recreatie	390	336	54
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	67	111	-44
6.2 Wijkteams	6	92	-86
6.3 Inkomensregelingen	904	734	170
6.4 Begeleide participatie	341	236	105
6.5 Arbeidsparticipatie	87	73	14
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	52	42	10
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	423	295	128
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	438	331	107
6.81 Geescaleerde zorg 18+	308	215	93
6.82 Geescaleerde zorg 18-	66	70	-4
Sociaal Domein	2.692	2.200	492
7.1 Volksgezondheid	62	47	15
7.2 Riolering	87	79	8
7.3 Afval	107	115	-8
7.4 Milieubeheer	46	33	13
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	8	8	0
Volksgezondheid en Milieu	310	281	29
8.1 Ruimtelijke ordening	109	35	74
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijvente..	4	93	-89
8.3 Wonen en bouwen	42	56	-14
Volkshuisvesting RO en Stedelijke vernieuwing	155	184	-29
Totaal	5.007	4.354	653

Taakvelden (Euro per inwoner)	Heerlen	Gemiddelde IFLO	Verschil
0.1 Bestuur	0	1	-1
0.2 Burgerzaken	15	12	3
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	10	22	-12
0.4 Overhead	96	31	65
0.5 Treasury	71	42	29
0.61 OZB woningen	164	174	-10
0.62 OZB niet-woningen	141	153	-12
0.63 Parkeerbelasting	24	32	-8
0.64 Belastingen overig	10	8	2
0.7 Algemene uitkeringen en overige ui..	3.171	2.493	678
0.8 Overige baten en lasten	0	17	-17
0.9 Vennootschapsbelasting	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	45	140	-95
0.11 Resultaat van de rekening van bat..	0	9	-9
Bestuur en ondersteuning	3.747	3.134	613
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	1	-1
1.2 Openbare orde en veiligheid	1	6	-5
Veiligheid	1	6	-5
2.1 Verkeer en vervoer	15	8	7
2.2 Parkeren	3	38	-35
2.3 Recreatieve havens	0	1	-1
2.4 Economische havens en waterwegen	0	4	-4
2.5 Openbaar vervoer	0	1	-1
Verkeer, vervoer en waterstaat	18	51	-33
3.1 Economische ontwikkeling	0	2	-2
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	22	-22
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	7	3	4
3.4 Economische promotie	4	11	-7
Economie	11	38	-27
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	3	-3
4.2 Onderwijshuisvesting	10	6	4
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	67	41	26
Onderwijs	77	50	27

Taakvelden (Euro per inwoner)	Heerlen	Gemiddelde IFLO	Verschil
5.1 Sportbeleid en activering	0	1	-1
5.2 Sportaccommodaties	24	25	-1
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproduct..	0	20	-20
5.4 Musea	8	2	6
5.5 Cultureel erfgoed	14	1	13
5.6 Media	0	2	-2
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recr..	0	4	-4
Sport, Cultuur en recreatie	46	55	-9
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3	6	-3
6.2 Wijkteams	0	2	-2
6.3 Inkomensregelingen	792	583	209
6.4 Begeleide participatie	0	6	-6
6.5 Arbeidsparticipatie	1	2	-1
6.6 Maatwerkvoorziening (WMO)	1	1	0
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	10	18	-8
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	6	2	4
6.81 Geescaleerde zorg 18+	15	12	3
6.82 Geescaleerde zorg 18-	0	0	0
Sociaal Domein	828	632	196
7.1 Volksgezondheid	0	2	-2
7.2 Riolering	107	107	0
7.3 Afval	140	146	-6
7.4 Milieubeheer	2	1	1
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	5	5	0
Volksgezondheid en Milieu	254	262	-8
8.1 Ruimtelijke ordening	10	5	5
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijvente..	0	90	-90
8.3 Wonen en bouwen	18	30	-12
Volkshuisvesting RO en Stedelijke vernieuwing	28	125	-97
Totaal	5.010	4.354	656

In November zullen er twee interactieve verdiepingsavonden plaatsvinden, verzorgd door de ambtelijke organisatie:

15 november alg. financiën + lokale heffingen + algemene uitkering

22 november technische verdieping op financiën

Interesting read

Dualisme - Baas boven baas | VNG

<https://vng.nl/artikelen/dualisme-baas-boven-baas>

Notitie meerjarig financieel inzicht | BBV

<https://commissiebbv.nl/cms/view/50e84417-0c40-4e1f-8d43-8a6400eb6a2a/meerjarig-financieel-inzicht>

Houdbaarheidstest gemeente financiën 2022 | VNG

<https://vng.nl/nieuws/download-nu-de-houdbaarheidstest-gemeentefinancien-2022>

Hoofdpijnen van het BBV | BBV

<https://commissiebbv.nl/cms/view/7135efe6-b914-4d05-b897-48617ab7daaf/hoofdpijnen-van-het-bbv>

Quotecard raadsleden boekje (is voor de algemene overview pagina) | Deloitte

Welke belangrijke uitdagingen staan raadsleden te wachten om gemeentes in de toekomst goed te vertegenwoordigen? Lees nu onze raad voor een goede gemeenteraad in ons Raadsledenboekje. <https://deloi.tt/3Jjm7eq>

Quotecard artikel 1 – algemeen | Deloitte

Lees nu hoe je als raadslid de financiële functie van de toekomst kan realiseren in het eerste interview van de serie “Belangrijke thema’s voor raadsleden”. <https://deloi.tt/3JvTFq1>

Verdiepingsonderzoeken (VDO) per gemeente | Provincie Limburg

<https://www.limburg.nl/bestuur/interbestuurlijk/vdo-per-gemeente/>